<u>בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים</u>

ע"א 10985/08
ע"א 10996/08
ע"א 11002/08
ע"א 11005/08
ע"א 11009/08

בפני: כבוד השופט א' גרוניס
כבוד השופטת מ' נאור
כבוד השופט א' רובינשטיין

המערערים בע"א 10985/08: 1. עזריאל יפים
2. פרוספר אזות

המערער בע"א 10996/08: טל ברודי

המערערות בע"א 11002/08: 1. מירי רגב
2. קרן ברק

המערערות בע"א 11005/08: 1. תנועת הליכוד – תנועה לאומית וליברלית
2. ועדת הבחירות של תנועת הליכוד

המערער בע"א 11009/08: ד"ר ולדימיר שקלאר

נ ג ד

המשיבים בע"א 10985/08: 1. גיא יפרח
2. הליכוד תנועה לאומית ליברלית
3. בית הדין העליון של תנועת הליכוד
4. ועדת הבחירות המרכזית של תנועת הליכוד

המשיבים בע"א 10996/08: 1. תנועת הליכוד – תנועה לאומית ליבראלית
2. ועדת הבחירות של תנועת "הליכוד"
3. דני דנון
4. דודו מיימון

המשיבים בע"א 11002/08: 1. מיכאל רצון
2. תנועת הליכוד – תנועה לאומית וליברלית
3. ועדת הבחירות של תנועת הליכוד
4. משה פייגלין
5. אהוד יתום

המשיבים בע"א 11005/08: 1. מיכאל רצון
2. אופיר אקוניס
3. דוד אבן צור
4. זאב אלקין
5. יריב לוין
6. ציון פינאן
7. איוב קרא
8. דני דנון

9. כרמל שאמה
10. מירי רגב
11. קרן ברק
12. אללי אדמסו
13. יצחק דנינו
14. קטי שטרית
15. שגיב אסולין
16. בועז העצני
17. גיא יפרח
18. משה פייגמן

המשיבים בע"א 11009/08 :

1. הליכוד – תנועה לאומית ליברלית
2. ועדת הבחירות של תנועת הליכוד
3. בית הדין העליון של תנועת הליכוד
4. אדמסו אללי

ע"א 10985/08: ערעור על פס"ד בימ"ש מחוזי בתל אביב בתיק ה"פ 1102/08 שניתן ביום 24.12.08 ע"י כב' סגן הנשיא י' זפט

ע"א 10996/08: ערעור על פס"ד בימ"ש מחוזי בתל אביב בתיק ה"פ 1110/08 שניתן ביום 25.12.08 ע"י כב' סגן הנשיא י' זפט

ע"א 11002/08 וע"א 11005/08: ערעורים על פס"ד בימ"ש מחוזי תל אביב בתיק ה"פ 1118/08 שניתן ביום 27.12.08 ע"י כב' סגן הנשיא י' זפט

ע"א 11009/08: ערעור על פס"ד בימ"ש מחוזי בתל אביב בתיק בש"א 23442/08 שניתן ביום 24.12.08 ע"י כב' סגן הנשיא י' זפט

תאריך הישיבה : א' בטבת התשס"ט (28.12.08)

בשם המערערים בע"א 10985/08 :	עו"ד גלעד אבני
בשם המשיב 1 בע"א 10985/08 :	עו"ד סער פאוקר
בשם המשיבים 2-4 בע"א 10985/08 והמשיבים 1-3 בע"א 11009/08 :	עו"ד רעות פלדר
בשם המערער בע"א 10996/08 :	עו"ד שמואל סעדיה ועו"ד רועי גאליס
בשם המשיבים 1-2 בע"א 10996/08 :	עו"ד אלי כהן-קגן
בשם המשיב 3 בע"א 10996/08 :	עו"ד יעקב אנוך
בשם המערערות בע"א 11002/08 :	עו"ד ישראל פפר ועו"ד איסר בירגר
בשם המשיב 1 בע"א 11002/08 והמשיב 1 בע"א 11005/08 :	עו"ד אילן בומבך
בשם המשיבים 2-3 בע"א 11002/08 והמערערות בע"א 11005/08 :	עו"ד אבי הלוי
בשם המשיב 4 בע"א 11002/08 :	עו"ד דניאל רובינס
בשם המשיב 5 בע"א 11002/08 :	עו"ד נועה ברוק
בשם המשיבים 2-3 בע"א 11005/08 :	עו"ד יעקב נאמן
בשם המשיבות 10-11 בע"א 11005/08 :	עו"ד ישראל פפר
בשם המשיב 12 בע"א 11005/08 והמשיב 4 בע"א 11009/08 :	עו"ד דן פרידמן
בשם המערער בע"א 11009/08 :	עו"ד לירון כהנא ועו"ד רז בן דור

פסק דין

השופט א' גרוניס:

1. היום, 28.12.08, בעוד שעות ספורות, יחלוף המועד האחרון להגשת רשימות מועמדים לוועדת הבחירות המרכזית, לקראת הבחירות לכנסת שאמורות להיערך בחודש פברואר הקרוב. בפנינו חמישה ערעורים על פסקי דין שניתנו בימים האחרונים בבית המשפט המחוזי בתל אביב (על ידי כבוד סגן הנשיא י' זפט). ארבעה מן הערעורים הוגשו היום, ואילו ערעור אחד הוגש לפני שלושה ימים. כל הערעורים סובבים סביב פסקי דין הנוגעים להרכב הרשימה שאמורה להיות מוגשת על ידי תנועת הליכוד. במשך כשלוש שעות בשעות הצהריים היום שמענו טיעונים בכל חמשת הערעורים. בשל השעה הדוחקת, נאמר את דברינו בתכלית הקיצור.

2. שלושה ערעורים מופנים נגד שלושה פסקי דין שונים. שניים מן הערעורים מופנים נגד פסק דין אחד שניתן אמש (מוצאי שבת, 27.12.08). בעוד שבשלושה מפסקי הדין דחה בית המשפט המחוזי את התובענות שהובאו בפניו, הרי בפסק הדין שניתן אתמול הוחלט לקבל את התובענה. בכל ארבעת התובענות התבקש בית המשפט המחוזי לשנות החלטות שנתקבלו על ידי המוסדות הפנימיים של תנועת הליכוד. נעיר, כי נראה שלא היה מקום להגשת אחד מן הערעורים (ע"א 11002/08), ולפיכך דינו מחיקה.

3. השאלה המרכזית הינה, האם היה צידוק להתערבות של בית המשפט המחוזי בהחלטות של הטריבונל הפנימי של תנועת הליכוד. הכללים בנושא זה ידועים הם. ההתערבות של בית המשפט תוגבל למקרים של חריגה מסמכות, פגיעה בכללי הצדק הטבעי ופגמים דומים (למשל, ע"א 2211/96 כהן נ' כהן, פ"ד נ(1) 629 (1996)). בית המשפט המחוזי החליט על התערבות במקרה האחד, בפסק הדין שניתן אמש, לאחר שמצא כי מדובר בחריגה מסמכות מצד המוסדות הפנימיים של תנועת הליכוד. דעתנו שונה. הסוגיה שעמדה בפני בית המשפט היתה סוגיה של פרשנות של התקנון. גם במקרה כזה היקף ההתערבות של בית המשפט מצומצם הוא. להשקפתנו, לא היה מקום להתערבות, וראוי היה לפסוק את הדין באופן אחד בכל המקרים שבאו בפני בית המשפט המחוזי.

4. רואים אנו חובה להעיר, כי ראוי שתינתן הדעת על הסיטואציה הכמעט בלתי אפשרית שנוצרה. בית המשפט העליון נאלץ לדון היום בערעורים שהוגשו היום. נראה

שיש לקבוע לוחות זמנים מדוייקים וקשיחים להגשת הליכים בפני המוסדות הפנימיים של המפלגות ובפני בתי המשפט לקראת בחירות צפויות לכנסת.

5. אשר על כן, הננו מחליטים לדחות את הערעורים בע"א 10985/08, ע"א 10986/08 וע"א 11009/08. הערעור בע"א 11005/08 מתקבל ופסק דינו של בית המשפט המחוזי מבוטל כך שההחלטות של המוסדות הפנימיים של תנועת הליכוד יעמדו בעינן.

אין צו להוצאות בכל הערעורים.

ש ו פ ט

<u>השופטת מ' נאור</u>:

1. אני מסכימה לפסק דינו של חברי, השופט גרוניס. אבקש להתייחס בקצרה לע"א 1005/08.

2. אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות. השופט זפט ציין בפסק דינו מאמש:

> "טענת המבקש לפיה מהלך החלפת הרשימה הראשונה ברשימה מה-14.12.08 הונע על ידי הרצון להרחיק את משיב 19 [פייגלין – מ"נ] מהמקום הראוי לו לפי התוצאות של ההצבעה, אינה נתמכת בראיות חד משמעיות. עם זאת, הרושם הוא שכך היו פני הדברים, והעובדה שאין לכך תיעוד בפרוטוקול כתוב אינה מכרעת".

השופט קבע בפסק דינו, כי שיבוצו של פייגלין ברשימה שפורסמה בבוקרו של ה-9.12.08 לא הסב נחת ליושב ראש הליכוד ולהנהגתו. לקביעה זו היתה תשתית לכאורית בסעיפים 32 עד 35 להמרצת הפתיחה, ומשלא הוגשה ראיה לסתור מותר היה לבית המשפט המחוזי לקבוע ממצא על פי האמור שם. ואולם, בית המשפט התערב בהחלטתו של בית הדין העליון של הליכוד מיום 18.12.08. אפשר להסכים עם דעת בית הדין העליון ואפשר לחלוק עליה, אך אין בראיות שהיו מונחות לפני בית המשפט המחוזי – וכך גם בפנינו – שום תשתית למסקנה שהחלטת בית הדין העליון נבעה מהרצון להרחיק את פייגלין מהמקום בו שובץ.

לא היה איפוא מקום לייחס לבית הדין, ולו במשתמע, שיקול זר. על כן, המקרה שלפנינו איננו נופל להשקפתי בגדר אותם מקרים יוצאי דופן הנזכרים בע"א 2211/96 כהן נ' כהן, פ"ד נ(1) 629 (1996)) בהם יתערב בית המשפט בהחלטת מוסדות פנימיים של מפלגה.

ש ו פ ט ת

<u>השופט א' רובינשטיין</u>:

א. מסכים אני לתוצאה שאליה הגיעו חברי. בנתון להערות דלהלן.

ב. בע"א 10985/08 ו10986/08 ו-11009/08 היה בסופו של יום השיחוי בעוכרי המערערים, עם כל הקושי המהותי הלא מבוטל.

ג. ואולם, הסכמתי לדעת חבריי בע"א 11005/08 ניתנת בהיסוס רב. אוחז את השור בקרניו. השאלה המרכזית היא התערבותו של בית המשפט המחוזי בפסיקת בית הדין של הליכוד, שלדעת חבריי לא היתה לה עילה על פי הפסיקה המקובלת. אכן, על פי רוב הגישה לכך מצמצמת, למצער כשהמדובר בטריבונל שיפוטי (ראו ע"א 189/76 מפלגת העבודה הישראלית נ' לוין פד לא (2) 265, 270, וכן פסק הדין כהן נ' כהן שהזכירו חבריי ובית המשפט קמא; ראו לאחרונה ע"א 8414/08 טל נ' פריד (לא פורסם)). אולם, סבורני כי ההליכים שקדמו להגשתה של המרצת הפתיחה היו בעייתיים. אכן, אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות, כדברי חברתי, אולם כנטען – ולא הוכחש – לא קיים בית הדין של הליכוד דיון נוסף שנתבקש בשל היעדר קוורום. ועוד, בעמדת ועדת הבחירות של הליכוד חלו התפתחויות, שהוסברו בכך שהפרסום המיידי לאחר הבחירות לא היה פרסום רשמי מטעם ועדת הבחירות, אף שהיה חתום. והנה נתתי ליבי להערות ועדת הבחירות בהחלטתה מ-14.12.08 כי הנבחר במקום 21 (מחוז עולים) קיבל כ-7,000 קולות יותר מהנבחר במקום ה-20 (רשימה ארצית – המשיב 19); זאת כתנא דמסייע לפרשנותה לסעיף 27 לתקנון. בכל הכבוד אין בכך כדי להוות נימוק, שהרי אותה החלטת הועדה קידמה לא רק את הנבחר במקום ה-21, אלא נציגי מחוזות שמספרי המצביעים בהם קטנים בהרבה מאוד מזה של המשיב 19, כגון (לפי הפלט שבנספח י"ב בע"א 11009/08) במחוזות השפלה, הגליל והעמקים, מישור החוף, דן והמועצות האזוריות. על כן אין מכאן ראיה. בנוסף לאמור בית המשפט

המחוזי לא בחן את סעיף 27 לתקנון הבחירות של הליכוד בעלמא, ומסכים אני עמו כי יש רגליים לכך שמשמעו הפשוט של הסעיף הוא על פניו, כי אם אין צורך בשריונים לגבי נשים, הסדר הבסיסי של תוצאות הבחירות שב על כנו; הביטוי "הרשימה כולה" שבסעיף 27 לדעתי משמעו הוא הרשימה כנתינתה, כמצבה אילולא השריונים לנשים מכל וכל, בכפוף ל"פנים חדשות".

ד. אלא שבסופו של יום אף מסכים אני, לא בלב קל, כי אין בידינו עילת התערבות שבדין באשר פסק בית הדין של הליכוד, אף אם דעתנו שונה. אין בידינו להטיל דופי ולומר ששקל שיקול זר, אף אם האוירה שמסביב היתה רוויית הויכוח הפוליטי – לגיטימי כאשר יהא – סביב ה' פייגלין. התוצאה היא כי נפגעו גם המשיב רצון וכן ה' יתום, כפי שבצורה מסוימת ציין גם בית הדין של הליכוד, אך אין הדבר מגיע עד לעילת התערבות.

ה. אוסיף, כי באשר לע"א 10985/08 ו-10996/08 היתה לכל ההרכב תחושה לא נוחה באשר לנסיבות, והן ראויות לדעתי לבדיקת היועץ המשפטי לממשלה.

ו. ולבסוף, לקחים צריך שיופקו מהליכים אלה באשר לתקנון וללוח הזמנים, כדי שכזאת לא תישנה. לא אוסיף עוד, כי השעון נוגש בנו בלי רחם.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' גרוניס.

ניתן היום, א' בטבת התשס"ט (28.12.2008).

ש ו פ ט ש ו פ ט ת ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 08109850_S02.doc עכב
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il